

FUCCSREGÉNY

Világvége hangulat volt a szobában, ezt, a világvégét, édesanya mondta, amikor hazajött és harsányan szólongatva családját, benyitott a fiához. Astolfo úgy tett, mint ha aludna, mire édesanya, noha tudta, hogy Astolfo távozlól sem alszik, megfordult, és óvatosan kiment; zavartan somfordáltak utána a szavak. Astolfo fülelt, a család csalafinta trükkjei közé tartozott akképp leleplezni a tetetett alvást, hogy a távozás is megjátszott volt! – belehallgatott a térbe, kirekesztve önmagát: a vér idegesítő lüktetését a fülekben, a szemhéj apró, ellenőrizhetetlen rándulásait meg a szuszogást, persze arra is ügyelt, hogy vissza ne fogja, hiszen a csel rafinériájához tartozott ez is, mert egy időn túl, miután mindenki ismerte már és használta, a trükk olyannyira kifinomult, hogy az „alvó” *hallgatózása* végzetes hiba volt, észrevették, és hiábavaló lett a további rejtőzés, ujjonghatott a leselkedő, bár Astolfo egyszer megjárta, mert édesapa valóban aludt, amikor ő, édesanya iménti hadállásából, az akadozó szuszogásra lecsapva, ordítózni kezdett: úgysem alszol! úgysem alszol!, és ifjúi hévvel tekergette az őszülő férfi lábfejét.

A konyhából beszűrődő halk és szétszórt zajok törték meg a csendet. Úgyis elmondják, ha bajuk van, gondolta édesanya ebédmelegítés közben. De Astolfo néma maradt és reménytelen.

Bródi bejelentette, hogy szülei elutaznak néhány napra. Astolfo melegséget érzett a szíve tájékán, és úgy gondolta, minden akadály elhárult a legteljesebb boldogság útjából. Ő számtalanszor szeretkezett már a lánnyal, mindazonáltal mégsem jelentheti ki, hogy a szó maradéktalanul kielégített értelmében együtt *háltak*. Miért ellenkezik Bródi? Miért hivatkozik a szülői szemekre? Ha a világon a legjobban szeretik egymást, ha egymást szeretik a legjobban e világon, akkor nincs helye a méricskélésnek, a látszatoknak, nem, nem, szavalta, ők nem lehetnek az előítéletek csatlósai, vagyis az egész világ jöhet púpnak a hátukra. Ő, Astolfo, mondhatni, tájékozott volt a szeretkezés, zsargonjában; egyszer egy álmos föld-

rajzórán összegyűjtötte az idevágó kifejezéseket, és egy papírszeleten átnyújtotta Orlandónak, aki mélyvörösre váltott a pornográf fecnitől; szünetben aztán megbeszéltek, aminek az eredményeképp, és ide akart kilyukadni, abban egyeztek meg barátjával, hogy a magukfajta vágyait nemigen fejezik ki ezek a szavak – gondolkozásukból nem hiányzik a teljességre való törekvés, szögezték le fennháján.

Astolfo bejelentette otthon, hogy bulizni megy Si-kiékhez, nem fog hazagyalogolni *éjnek éj vadán*, ott alszik, reggel együtt tépnek az iskolába... Édesanya süített egy tál tésztát: vitte magával kajánul, mint szülői áldást.

Hosszan csengetett, szívdobogva várta Bródit. A bejáraton felhólyagzott a festés, látszottak az alsó rétegek, a különféle színek; a kilincs körül a pontatlan odanyúlások következtében maszatfoltok voltak. A lány elég sokára nyitott ajtót; fürdőköpeny volt rajta, az előszobába beáramló fény játékosan babrálta a frottír bolyhait. Te, itt van Orlandó, suttogta arcán a zavar repedéseivel. Egyik kezével a fehér köpeny széléit fogta össze, lent, *lábujjait karmosra hajlítva*, a papucsát tologatta. Astolfóban, nem tudni, mitől, talán mindettől, váratlanul tört fel a remegés, valahonnan a gyomor tájékaról, és érezte, nincs semmi, ami csillapíthatná. A csalódottság, mint egy ócska rémdrámában, letaglózta; a legszívesebben elrohant volna, de Bródi kinyúlt érte, és szelíden bevonszolta.

Hármasban ücsörögtek; Astolfo nem tudott másra gondolni, csak arra, meddig ült még itt Orlando, ingerlőn és nyomasztón, mint hideg, hosszú telek, Orlando viszont szerette volna kideríteni, mi miatt kellett lenkedik barátja, kérdéseivel csak tetézve a bajt. Fészkelődtek, a fotelek alja kipuffadt, belappadt, kipuffadt, belappadt. Végül Bródi felállt, kiment a konyhába szendvicseket kenni, kihívta Astolfót segíteni. Mi a baj? – kérdezte, és átölelte. Astolfo kibontotta a karok lágy csomóját, egy látványos mozdulattal végigmérte a lányt, semmi, és úgy rövidítette a hosszú mássalhangzót: *semi!*, hogy az ellenkezőjét jelentette. Bródi felhúzta az orrát, miután pedig visszamentek a megrakott tálcával, bosszúból túláradón

kedves lett Orlandóhoz. Astolfo nem bírta sokáig, eszébe jutott, hogy Orlando mindig is körülrajongta Bródit, most leszedi az érett gyümölcsöket, melyeket épp ő, Astolfo érlelt meg. Felugrott vadul, térdével feldöntötte az asztalát, elrohant. A lépcsőházban, ha lakóval vagy késői látogatóval ütközött, bocsánatot kért. Kint a lakótelep ablakai összemosódtak előtte, lassított, nem tudta, mi történik; minden a bal halántékból indult ki.

Az égen tisztán ragyogtak a csillagok, a szél a folyó illatát hozta. Megöli a szerelmet, megöli a szerelmet, megöli a szerelmet, ezt hajtogatta, megöli a szerelmet, egyre forróbban, megöli a szerelmet. Szeretett volna leülni a járdaszélre, nem volt járda, nem gondolni semmire, főképp nem Bródiékra. Mitévő legyen? Mi volnánk sorsunk irányítói? Mit szeretnénk? Szeretnénk együtt lenni, és szeretnénk bízni egymásban? Szeretnők, ha odaadást odaadás méltányolna? Szeretnénk több szenvedélyességet? Szeretnők, ha bizalomkeltők, okosak, csodálnivalók volnánk? Szeretnők, ha körülöttünk minden jól mehetne s menne, ha ebbéli törekvéseinket segítőkészség kísérné minden szinten? Szeretnők, ha szeretnének?

Szplín, ameddig a szem ellát. Egy szeméttároló körül kutyafalka guberált, dühödten mordultak Astolfóra. Ő süketen és vakon vonszolta magát; a loboncos farkú falkavezér jobb híján belekapott Astolfo lábába, mire a szolgasereg utána. Astolfo úgy állt a megvadult ebek között, mint rendíthetetlen hajóskapitány, pedig csak nem tudta, mi történik körülötte. [Süllyed a hajó!] Lobogó ingű éjjeliőr szalad kezében hosszú bottal, ő kergette el a kutyákat. Fialalúr, nem tud vigyázni magára! Astolfo nadrágja rongyosan, véresen laffogott. Ugyan, ugyan, mondta rekedten az őrnek, és továbbindult. Most már volt rá oka, hogy visszamenjen Bródihoz...

Hova is mehetne? Bródi már egyedül van, sír, bűnhődik, büntelenül, fekszik az ágyon, bömböl a magnó, ő, Astolfo, becsenget, a lány a nyakába ugrik, tudtam, hogy visszajössz, szent és tömény a béke, teát isznak, a fényben elolvadó porcelánok halkán csilingetőznek, ő mint régi vágású írók, Madeleine-szeleteket mártogat az illatos teába, a lány ujjai között egy rafinált díszítésű ezüst kiskanál, és ha már a látványról van szó, a hálóinge alól

kivillannak a lusta-fürge combok, a mellek, mint anyjukba kapaszkodó állatkölykök, kicsit még remegnek, és mindenek felett, persze, persze, ott a tekintet, mely szem és arc, szeretlek, mondja ő, Astolfo; a lány nevet, libben a kéz, a mozdulat független és szabad, mert önmaga választja társait: a mellek gömbölyős derűjét, a combok közül kiszabaduló hálóing suhogását, az előrehulló haj meleg leheletét, a szék és az asztal zenéjét, a mozdulat íve: simogatás, háttere az arc, Astolfo arca, az enyém, az enyém vagy, leheli a szétnyíló ajkakba. Dübörögve sietett fölfelé a lépcsőkön, és telve vágygal, könnyel és szerelemmel csengetett be újfent. Kutyák támadtak rám, kutyák megharaptak, lihegte. A lány dermedt arccal kísérté be egy konyhaszékre, letérdelt elé, és párás szemmel tisztogatta sebeit. *Te kutyapaccer!*, így Bródi oldódva. Lassan nevetni kezdett, mert Astolfón nevetni kell, ha a szeszes vattától szenved, és a férfiasan visszafojtott sóhajokat a megindító jajgatással arányítja igyekvően. Főzők neked teát, pillantott fel Bródi; mosolyogva fonódtak össze a tekintetek – fényüket, ahogy égboltra fúj párát egy-egy tekintetbe villanó ellenfény, mi árnyalja? *Üvölt az ágyad!* Astolfo felpattant a székről, mosolya lehullott, mint felrobbantott falról a vakolat, az ágy recsenése után hallotta, bent a szobában beindították a magnót, micsoda csalfa világ! *Üvölt az ágyad!* – kiabálta szinte énekelve.

Otthon a család aludt. Ennek örült. Csendben megvetette az ágyát, lefeküdt. Forgolódott, maga alá gyűrte a paplant, fejére húzta a párnát, maga alá gyűrte a párnát, fejére húzta a paplant, levetette a pizsamát, belebújt, felkelt. Agya dúlt terep. Odalépett az ablakhoz, micsoda rohadt érzés így nézni a világot! Ismert egy középkori esetet a *kalandozó* vezérről, aki legyőzvé a nyugati államok egyikét, épp pompával ünnepel az idegen fővárosban, amikor hírnök érkezik, és jelenti, hogy szülőföldjét, tulajdon hazáját, *közben* előzönlötték a tatárok. Akkor most hová menjek, kérdezte reménytelenül a hódító. Találónak érezte a történetet, a történet negatívját. De hát hogyan lehetséges ekképpen kifejezni valamit is!? Erőfeszítésünk a kimondásra nevetséges. Viszont, kérdez-

te magától, beszélhetünk-e másképp, ha magunkra maradtunk? Csak lennék túl a nehezen! – lehelte az ablaküvegre.

Édesanya nyitott be váratlanul; minden rendbe fog jönni, suttogta, s már indult is vissza a konyhába. A család nem szerette a magánnyavalygást, kötelességének érezte, hogy megvigasztalja a vigaszra szorulót. Astolfo nyitott szemmel feküdt az ágyon, lassan és félve kerülgették a szavak, minden rendbe fog jönni, erőt és vigaszt akart meríteni belőlük. Bródi kiismerhetetlenül szélsőséges, hányszor, ugyan hányszor már! rendeződtek a dolgok...

Mentek egymás mellett, Bródi hűvös volt és kimért. Mi miatt? Szótlanul ballagtak, a lány néma volt, Astolfo félt ettől a hallgatástól; mi miatt? A kőlapok sikongtak a cipők alatt, Astolfo elkezdett egy kavicsot rugdosni, előzékenyen passzolt Bródi elé, reménykedett. Bródi nem vette észre, vagyis úgy tett; Astolfo újból szöktette: férfikitartás és nőiszeszély! Mi miatt? Mintha dadogna, olyan volt, s emellett ott volt a félszeg próbálkozás a kavicsal, a lehajtott fej, úgy, így Astolfo, úgy érzem, igazságtalan e kirekesztettség, a magatartás, mi miatt? A beszédhibás kérdés kiszolgáltatta Astolfót, vagyis Bródit fölényessé, magabízóvá, állhatatossá tette, a kérdés az ő malmára hajtotta a vizet, mintha Astolfo hibásnak érezhetné magát, vétkesnek, és most szeretné azt jóvá tenni, toldozná-foldozná, rendbetenné a világ dolgait, kisimítaná a redőket, mert furdalja a lelkiismerete. [Mi miatt?] Időközben Waldraff ablakához értek, az ablakban (vagy azon túl) sötét volt, mint befelé tekintő szemekben... Bródi talán ugyanarra gondol most, arra a füledt házibulira, ahol megismerkedtek; talán megmozdul szíve, mely most bonyolult lakatok mögé bújt, és készségesen simul hozzá. Vajaskenyeret ettek és a málnaszörpön túl, a szülői szigort meg engedékenységet kijátszva illetve kihasználva, volt *erősebb* is; a szobában a szőnyeg rendezetlen halmai; Siki szolgálatkészen cserélgette a lemezeket, a lámpára dobott pulóver megperzselődött, égett gyapjú és márkás cigaretták szagkeveréke terjengett; párok bóklásztak a sötétben; a nagy tapasztalások

éjszakái voltak ezek! Astolfo egy sarokban arról beszélgetett Orlandóval, hogy formákon múlik az élet, mert pl. íme, itt van Siki, egyszer Császár, az iskola szólógitárosa azt mondta róla egy társaságban, hol Siki is jelen volt, hogy ez a fiú, s mondta a nevét, ért a zenéhez, később derült ki, összetévesztette valakivel, de ezt már Siki nem tudta, s a váratlan elismeréstől, mely tévedés volt, úgy érezte, kötelessége, hogy értsen a zenéhez, vagy úgy tegyen, aminek a számukra előnyös hozadéka lett az, hogy Siki önfeledten pakolgatta a lemezeket egész éjszaka. Erről beszéltek, amikor Astolfohoz odalépett Bródi, és felkérte táncolni. Mennyit ügyetlenkedett, tapodta a lány lábait, zavarba jött, aminek hevesebb lábtiprás lett az eredménye. Tánc végén Bródi kétségbeejtő hirtelenséggel azt mondta: én szeretlek tégedet! Astolfo tavaszi zsi-bongást érzett, melynek fizikai kifejezést kellett adnia, megfogta Bródi kezét, *ujjsibongás!* Ez komoly dolog, ha valakit szeretnek, akkor neki kötelessége viszonszeretni, igenis kötelessége, olyan, ami mégsem szabad látszódjék, magyarázta egy későbbi beszélgetéskor Orlandónak. Astolfo hálás volt, szeretetreméltó kell hogy legyek, ha szeretnek. Személyes odaadással, állandó készenlétben követte Bródit, elkísérte az iskolába, haza, moziba, könyveket adott neki, még *de Theresiastis*, vigyázta, óvta, felügyelte, nagyfokú felelősséggel, ami merevvé, szertartásossá tette, ezt Bródi nem szerette, a szigorúság ellen, függetlenségéért harcolt, mire Astolfo a függetlenségére is vigyázott. De milyen függetlenség az olyan, amelyiket szavatolják?, kérdezte Orlando.

Náluk, Astolfoéknál, látszólag nem lehetett függetlenségről beszélni, itt nem az anyagiakra gondol, a szűkös zsebpénzre, a bátytól örökölt holmikra, nem, és nem is arra, hogy olykor-olykor a túlzott apai autoritást meg a szertelen anyai félelmet tehernek, önmagát pedig fogolynak érezte, hanem például az olyan estékre, amikor édesanya krumplit sütött, s a várakozás alatt, míg a krumpli kihűlt a fehér konyharuhába bugyolálva, mindenki bekapcsolódott a társalgásba, mely demokratikus volt – ez jó volt, bár a krumpli égette ujjait, Bródi független volt és szabad, mert került a szüleit.

A neveltetés különbözősége, ez, magyarázta a dolgo-

kat Astolfo, nemigen köt össze minket. Maradnak tehát az érzéseink, szóval felesleges túlzott felelősségről vagy háláról, pláne kötelességről beszélni, ő egész egyszerűen: vonzódik Bródihoz, neki Bródi tetszik, az első perctől kezdve tetszett, erről van szó, és a töprengés, hogy mi köti a lányhoz, nem bizonytalankodás, tétovázás, ő igenis hiszi a kapcsolat végzetességét, nem idevaló tehát a kétség, nem volna etikus, rögtön felmerülne az érdek, a C. Colombe-féle értelemben használva a szót, az önző célszerűség, a kicsinyes taktikázás gyanúja, ő a legválságosabb pillanatban is, amikor Bródi vészterhesen hallgat, hisz a jövőben, a jelent nem gyakorlatiasan elfogadni, hanem átélni!, másképp a jövőnköt terheljük, ő, Bródi, talán még nem tisztázta, és szerelemnek véli azt, ami egymásrautaltság, unaloműző együttlét, csalóka beszéd, így, így Astolfo, sohasem értheted meg a világot, a világot sem; Bródi óvta még a látszatot: a semleges sétát, de már befelé szűkülve, szeretni annyi, szónokolt kétségbeesetten Astolfo, szeretni annyi, mint lelkünk legtitkosabb rekeszeit is kitárni a közös szándék előtt, szeretni annyi, mint egymás levegőjét szívni, szeretni annyi, mint aggályoskodás nélkül... Bródi elkeseredetten rúgott a kavicsba, szikrák szaladtak a kőkockákon, megállt, és váratlanul az Astolfo vállára borult, könnyei lefolytak a fiú nyakán, valószerűtlenül forró könnyek voltak, titkos mélyekből feltörő lávafolyam, belecsimpaszkodott Astolfóba, szorította, ölelte, beborította...

Kézenfogva mentek tovább. A kőlapok zenéje alattuk: legyetek boldogok, legyetek boldogok! Fölöttük az ég a csillagok.

Miután vagy másfél órája sorolták az N betűs írókat, s már mindenki elcsigázódott és kudarcot vallott, valaki az utolsó pillanatban a homlokára ütött, persze Pogácsa volt, ki más, és diadalmasan megnyomva az első betűt, azt mondta: Ninotschka. Ilyen nincs! – csapott le Géza, nem fogsz megint átejteni minket; a mindig higgadt és precíz Siki felállt: nézzük meg, javasolta, és már emelte is le az Irodalmi Lexikon hetedik, La–Ng [Ng-vel: Ngan-Naon, nigériai költő, de ez csak vicc!] kötetét. Ninotschka: fülöp-szigeteki író, olvasta, és elismerően pillantott Pogá-

csára, fénykép is van, meg lehet nézni. Egymást lökdösve nézegették a göndörhajú, gyönyörű mosolyú asszonyt. Legyünk a Fülöp-szigetek gyarmatosítói! – harsogta Orlando. Csak nehogy a *tottja* légy, intette le Pogácsa, akinek a neves folyóiratban is jelentek már meg irodalmi próbálkozásai. Amér te behódoltál az irányzatoknak, utalt rá sziszegve Orlando, nem mindenki olyan hódolós! Te tán tehetségesebb vagy? Na ná!

És kezdődhetett az új játék, „az elmemozdító párviadal”, ezúttal Orlando és Pogácsa közt. Pogácsa hosszú elbeszéléseket tudott írni, melyek hátulról is olvashatók voltak, erre volt büszke. De a rímjátékban is erős volt, talán csak Géza volt jobb, mint ő. Most is nyert. Mosogatórongyozzunk! – kért még egy lehetőséget Orlando.

A *mosogatórongya* vesztes játéka volt. Őt kérdésre kellett a lehető legőszintébben válaszolnia komolyan, egyetlen mosoly nélkül. Ha sikerült – nagyon ritkán! –, el lehet képzelni a kérdéseket, akkor megmenekült a büntetéstől, amit zajos tanakodás után szokott kiróni a társaság.

Pégé, a kissé elhízott és örökké szipákoló fiú felállt, poharat borított a légyre, amivel egész délután szórakozott, és zsíros ujjaival a szemüvegét tisztogatva [„zsírozva”] odalépett Pogácsához. Engedd át nekem a kérdéseket! – kérte a többiektől ellesett bizalmaskodással. Az ilyen kérések megszokottak voltak, ha valaki úgy érezte, jó ötletei vannak, átvehette a kérdezést. Pégének sohasem voltak jó ötletei, és soha semmilyen játékban nem győzött. Pogácsa csodálkozva, és némi kíváncsisággal nézett rá, aztán intett: parancsolj. Pégé izgatottan feltette szemüvegét. Esküdj meg, hogy csakis az igazat fogod felelni, nyávogta Orlandónak. Hülye, legyintett Orlando lemondóan, és lehuppant egy székre. Sajnálta, hogy nem mérkőzhet meg Pogácsával, a műkedvelő Pégét magához méltatlannak érezte.

Az első: mit gondolsz te Astolfóról? Valóban kontár és hülye! De talán lehet valamit kezdeni: én azt gondolom Astolfóról, hogy vajon ő is ugyanazt gondolja most rólad, amit én. Majd az ő, Orlando válaszai lesznek olyanok, hogy erőfeszítésbe kerüljön visszatartani a nevetést. Géza, e játék örökös vesztese (fel sem kell tenni a kér-

dést neki, már röhög) hangosan felnyerített. De Pégé következő kérdése eltiporta a tömeges nevetést, mely már sisteregni kezdett: elképzelhetőnek tartod, hogy te meg Bródi, szóval, hogy lecsapd az Astolfo kezéről? Orlando kis híján felugrott. Mit merészel ez!? Ennek a hülyének fogalma sincs, mi az a játék. Megesküdtél, őszintén kell felelned, sípolta az orrán Pégé; annyira izgult, hogy belevörösödött. (Pégé izgulós típus, felettetéskor az ájulásig rosszul van, dolgozatíráskor néha bevizel...) Nem tartom elképzelhetőnek, felelte Orlando kimérten. Három: mi az, ami megakadályoz ebben? Nem tudom!, vágta rá Orlando, és szeretett volna minél előbb túllenni ezen az idétlenségen. Pégé ráérősen előkotorta piszkos és ragadós zsebkendőjét, megtörölte az orrát, a zsebkendőt begyűrte a kabátujjába; változatlanul szipákolva körülsétálta Orlandót. Megállt a háta mögött, arcáról eltűnt a vörös pír, sápadtnak látszott, homlokát kövér izzadságcseppek lepték el. Vágyakozol Bródi után? A többiek felkapták fejüket, fürkésző tekintettel néztek Pégére, majd Orlandóra. A levegő megdermedt, csend lett. Pégében megállt a szipogás. A légyre néztek, mert az is elhallgatott a pohár alatt. Te barom!, lökte ki maga alól a széket Astolfo, te istenverte barom! Jogom van még egy kérdésre, vinnyogta Pégé, és segélykérően nézett Pogácsára, és még a negyedekre sem válaszolt! Ide figyelj, szólalt meg Orlando halkán, mert szégyellte, amikor remeg a hangja, töröld ki a füledet, figyelj: vágyakozom!, ha pedig az ötödik kérdésed az, hogy mért nem teszek semmit, akkor arra azt felelem, hogy olyan dolgok vannak ezen a világon, melyekről te soha ebben a bűdös életben nem fogsz tudni! Ezzel felállt, felkapta az asztallábnak támasztott iskolatáskát, és elrohant. Kegyetlenül bevágta maga mögött az ajtót.

A báty igencsak tekerte, Astolfo izzadt. Apikám, mi nek panaszkodnál, vigasztalta és korholta a sportolónak is kiváló egyetemi hallgató, szelárnyékban jöhetsz!

A kanyar után feltűnt az erdő, Astolfo úgy érezte, az erdő közeledik hozzájuk: csendesen, szinte lopakodva, de megállíthatatlanul.

Egyemáshoz támasztották járműveiket, leemelték a

csomagtartókról a könnyű vesszőkosarakat, és elindultak, akárha Jancsi és Juliska. Fejét mellére szegezve vonult a báty, lehajolt mindenhez, amit gombának vélt (enyhén rövidlátó volt). Talált néhány erdőszéli csiperkét, füttyentett, de Astolfót nem érdekelte, tünetőn hátat fordított, jelezve, hogy semmiféle bizalmaskodást nem támogat, eljött és kész! – ha az embert úgyis nyaggatják, mindenképpen mellette akarnak lenni, akkor itt kint ez elviselhetőbb. Közömbösen hagyta maga mögött a lelkes gombagyűjtőt, engedte, hogy az előtte nyíló utak önkénye vezesse.

Körötte vadméhek gyűjtötték a mézet, a szorgalmas munkások döngicsélése beleolvadt az idillikus madárénekekbe, az erdő *nagyobb* szárnyasainak utánozhatatlan dalába. Ekképp dicsérték ők a természetet, így rebegtek hálát boldog életükért. Astolfo nem tudta kivonni magát a lármas hálaadásból, s bár nem lehetett részvevője, mint a templom bejáratában meghúzódó ateista, akinek a szíve megrezdül, akár a bent imádkozóké, részese volt, így érezte. Eszébe jutottak az egykori gombászások, amikor ő Bródival jött ki; azzal kezdték, hogy letelepedtek egy nagy fa tövébe, el-elszunnyadtak, s ha szépeket álmodtak, örültek; végül mégis telt kosarakkal indultak haza: a természet dús ajándéka a szerelmeseknek, nyugtázta derűsen Astolfo.

A báty eszeveszetten sikoltozott, tudatva a világgal, hogy terülj, terülj asztalkámra akadt. Terebélyes őzláb-gombák, akkorák, mint nyitott esernyők, *köztök* lila pereszkék boszorkánygyűrűivel! e látványtól még Astolfo is lelkesedett – előhúzták késeiket, és módszeresen munkához láttak. A báty arról filozofált, hogy ő, igen, ő képes volna *megélni* az erdőben. Unatkoznál, mondta Astolfo, noha az ötlet neki is tetszett. Volna egy kutyám, felelte a báty, mire ilymódon elfogadhatóvá vált és továbbgondolható lett az erdei élet. Esténként olvashatnál meg írhatnál, senkide-senki nem zavarna, lelkesedett Astolfo. Lelke mélyén azonban kizárólag saját magát tudta remeteként elképzelni, és persze, persze, Bródi is vele volna; a lány csengő szavára reggelente összegyűlnének az erdő állatai, igen, szép volna, melengette a szívében...

És a jelen? Búskomorsága visszatért, ránehezedett,

mint holmi súly, mint az élet súlya, maga is az! – nyugtalanára vált, mert amíg ő itt lébecol, Bródi biztosan keresi, hogy tisztázzák a dolgokat, Bródi várja őt, hogy megint rendbehozzák elromlott szerelmüket, hogy ismét a nyakába boruljon, hiszen meg kellett éreznie, mennyire szenved, talán épp azért szenved ő, Astolfo, annyira, hogy Bródi megérezhesse, hogy részvétellel lehessen iránta. Nem, nem, nem, hullt rá újból a sötét fájdalom, ahol egyszer felütötte fejét a bizonytalanság, miután elhangzott egyetlen hűvös szó, ott nem lehet többé boldogságról beszélni, a lehetősége is tagadva lett: árnyék fekszik a nap elé, s a világ az idők végeztéig, hiába is derül ki ismét, még a madarak röptétől is retteg, nem, nem lehet, a világ beteg, reszkető asszony, csak sír és fél...

Csak lennék túl a nehezen! – így Astolfo, és idegesítő és röhejes dolognak tartotta, hogy egyre nehezebb és nehezebb lesz. Élete végéig így lesz? Így, így Astolfo, levonva a keserű tanulságot, jobb híján az életen kell túlenni, csak lennék túl az életen! De ő éppen azért akar túlenni, hogy azon túl már nyugodtan élhesse az életét.

Megteltek a kosarak, felkötötték a csomagtartókra. A báty századszor mesélte el, hogyan, miféle titkos ösztönökre hallgatva lépett a mesés tisztásra. Ugyan, mintha ő, Astolfo, nem érhetett volna előbb oda, bátyját megelőzve, teljesen véletlenül. Meglehet viszont, hogy akkor benne is felmerül a csodás képességek gondolata. Apikám, üvöltözött a báty, a pereszkéket megszártjuk, az özlábakból pedig fejedelmi vacsorát csapunk. Éljen a mi szent családunk!

Kitolták kerékpárjaikat a sűrűből, a kerékperem és a gumi szépen megtisztult a magas fűben. Méghogy szent volna! Hiszen épp az a baja, hogy szent akar lenni, dohogta szenvedélyesen Astolfo, de a báty nem figyelt, telhetetlenül cserkészte a bokrok alját.

Node ha valami baja van is, hanyódott tovább az érvék és a gyérülő bokrok között, legalább működik, aztán meg újra a ló másik oldaláról keserűn szidta, hogy csak-csupán működik. Hiszen a család olyan képződmény, vajon neki mikor lesz ilyen, képződménye?, lovagolt a szón [szórodeó!], melyet a működés minősít, és nem oktanul mondja ezt, mert az van, hogy előbb utóbb kialakul egy

tér, mely zárt ugyan, de talán épp emiatt létrejön a térben közlekedők gesztusrendszere, és annál inkább lesz esélyünk arra, hogy tájékozódni tudjunk máshol, nagyobb és idegen terekben, minél inkább bír általános érvényre ez a gesztusrendszer. Annál jobbak az esélyeink, nem leszünk védtelenek. A gesztusrendszer, mely ápol és eltakar, óv, óvszer...

Édesanya lépett be, leült, olyan egyszerűen, mint amilyen egyszerű a mondat, mely leírja. Astolfo olvasott, nem nézett föl. Édesanya a pongyola övével játszadozott. Astolfo már sokszor megfigyelhette azt, hogy a tárgyak, ezek az élettelen teremtmények, édesanya közelében váratlanul megelevenednek; az az ember érzése, kileshetetlen kapcsolatban áll velük. Az Astolfo kezében a ceruza elragadja magát, szántja a lapot, mint oktalan igavonó, a radírt órákig kell keresnie, kilyukad a papír megmaszatos lesz; az ingét pl. nem tudja kivasalni, hiába gyötrődik görnyedten a vasaló meleg levegőjében, a tányért eltöri, a pirítóst elégeti, reggelente összetöri az egész konyhát, az ágynemű nem fér be a helyére, leszakadnak a gombjai, nem tudja bezárni a kaput, mert ellenkező irányba forgatja a kulcsot, megnyom egy gombot és a fizikatanárt megrázza az áram, amit ő felrak es-tig, leomlik reggelre. Ellensége minden tárgy? Mindig bal lábbal kel fel? Rossz csillagzat alatt született? Hiába várja a várva várt pillanatot? Ő, Astolfo hiába olvasott temérdek sokat, minduntalan belebonyolódik, mond valamit, amivel megsérti vagy félrevezeti partnerét, magyarázkodhat, vagyis még jobban belebonyolódik. Édesanya egyszerűen beszél, nem bravúrkodik a szavakkal, mondatfűzése nem kaland, rámutat, hat, meleget ad, ajkán a szó nem dísz, mégis ünnepet hoz. És így pláne nem érti, miért nem bízik úgy édesanyjában, mint régen. Mikor veszett el ez a bizalom? Amikor tudatosultak az érzései? Amikor arra kezdett gondolni, hogy neki szeretni *kell* édesanyját? Visszahozható-e a régi állapot? Vagy éppen ebbéli törekvése volna a távolodás oka?

Ne nézz rám ilyen szeretettel!, pillantott fel a könyvből Astolfo, aztán ugyanolyan hangon, dühvel és erővel: ne haragudj, anya, tudod, hogy nem szeretem. Mit

főztek holnapra, olyan keveset eszel mostanság, vigyáznod kellene! rakottkrumplit csinállok, jó lesz? Nem szeretem, ha kitalálják gondolataimat! – bosszankodott magában Astolfo. Lapozott, halvány fogalma sem volt, mit olvas, de lapozott. Vajon mit csinálna anya, ha meghalnék?

A másik szobából átrobogott a báty, kezében Delfin Magazin [ez vicc] lobogott, api, gyere, megmérem az intelligenciádat! – kiabálta. (A báty kiabálni, üvöltözni, sikoltozni, harsogni, ujjongani, tombolni, dübörögni, nyeríteni, száguldani, pukkadozni stb. szokott... És imádott vizsgáztatni mindenkit, *teszterezni*.) Astolfo kicsit idegenkedve állt rá, de amikor kezében volt a ceruza, előtte a papír, akkor már izgult. Kajánul arra gondolt, hogy olyan magas pontszámot fog elérni, amit már nem lehet értékelni. Egy jócskán fölényes mozdulattal, ezt épp a bátytól leste volt el, fölnézett a passzionátus vizsgáztatóra, és intett. A báty mérte az időt, Astolfo lázasan dolgozott. Tájékozott, asszociációs készsége jó, ismeri a körmönfontabb logikai fogásokat is, és ha az esze nem is vág mindig villámgyorsan („lépcsőházi gondolkodó”), bátran bízhat intuíciójában, tud és szeret merészen gondolkodni, noha nem rugaszkodik el a valóságtól, inkább lebeg. A minimális pontszámot kapta. Azért mégiscsak örült, nem fogja őt egy Magazin kiismerni!

Na, te dilinyós, gyere pingpongozni! – pattant fel a báty, seperve is le az asztalon lévő tárgyakat. Hálóként felállították a fejesvonalzót, és játszani kezdtek. Szokatlan hevességgel, homlokukat ráncolva koncentráltak, egyre inkább kimelegedtek, arcuk felforrósodott, s ha fülükhöz nyúltak, az úgy tűzelt, mint hajdani pofonok idején (voltak: pl. olyankor, ha egy gomb véletlenszerű megnyomásával megrázatták a fizikatanárt).

Édesapa rontott be, ajkán csattogott a szó, s ők, frusztrált nebulók, lihegve dőltek a fotelekbe, testük lüktetett, s szédülten és kárpótlásul mesélni kezdtek egykori, igazi meccsekről. Lázasan, egymástól kapkodva a szót, beszéltek, egyszerre, állandóan, külön, mintha attól tartottak volna, hogy a másik lemarad ebben a közös rohanásban, beszéltek vég nélkül, mígnem egymásba fojtották a szót. Ha rendet csinálnánk, akkor szerezhethetnénk

egy piros pontot annál, aki a konyhában tevékenykedik értünk, indítványozta a báty jellegzetes stréberségével. Takarítani kezdtek, magukkal hozva a beszélgetés hevét, izgalmát, nem tudtak leállni: felszedték a szőnyeget, átrendezték a szobát; ez a szoba az instabil rendszerek hű modellje, a kezdeti állapotba bevitt legcsekélyebb változás is hathatós eredményt ígér! Természetesen férfimód beleuntak, hívhatták a konyhában tevékenykedőt, aki beletörődve abba, amit jóelőre megjósolt, befejezte a befejezetlent. *Mondhatni: befuccsolt az egész...*

Laci zavart hangja a kagylóból, a holnapra vonatkozóan fenntartásai vannak, mondta, s máris magyarázkodott: jobb volna, ha ő, Laci, nem játszana, félre ne értse, ez nem az elutasítás vagy a félreállítás *neme*, nem a gyávaságé, hiszen ő is ugyanazt akarja, éppen ezért volna jó, taktikusabb, Pégét beállítani helyette, gondoljon a Pégé ragacsos emberfogására, mely akárkit kikészít. Laci elmondta a mondandóját, és letette a kagylót. Astolfo várt, lenyomta a villát, tárcsázott, megvárta a csöngést, lenyomta a villát, tárcsázott, megvárta a csöngést, lenyomta a villát. Hogyan lehet valakivel egy csapatban játszani, ha nem szeretjük, valakivel, akit nem szívelünk? Mivel ő, Astolfo, a fociban teljes erővel volt mindig, elvesztette azt a lehetőséget, hogy azt mondja: én, ezért, ha pl. Pégével kellett játszania, úgy érezte magát, mintha a sötétben keze egy ronda fekélyre tévedne a saját combján. Tárcsázott, megvárta a csöngést, lenyomta a villát, felforrósodott az ujjá, abbahagyta. Nem volt kedve sem tévézni, sem olvasni, sem lefeküdni, magára húzta pulóverét, beszólt, hogy elmegy valami ismerőshöz valami könyvért, és hányódva csendesülő lélekkel kilépett a hús estébe.

Ritkán járt későn a városban; a főmúorra haza szokott érkezni, lett légyen szó bárminő focizásról vagy zenehallgatásról. Fiatalok fürtökben és zajosan közeledtek, nevettek egy vihogva előadott ócska viccen; két fiatal srác motorral fogócskázott, felhajtottak a járdára is, idegtépően felpörgették járműüket, ordítottak, de szétszakadtak a szavak. Szegény édesanyáik otthon tördelik kezüket! A főtéren sok volt a fény, mint nyakba akasztott gyöngyfűzér ragyogott a lámpasor. Eszerint a kicsi, rit-

kás park: ugyanezen a nyakon: kerek anyajegy, *ahol* inkább szomorúan, mint visszataszítóan, az apró pihék közt van néhány szőrszál. Miért nem ültetnek ide fákat: nyíreket, tuját, hamvas égert, gesztenyét, vagy gyümölcsöket: nemes diót és jóízű almát? A madár is több volna? Fiatal, magas, elegáns nő állította meg, és udvariasan magázva Astolfót, a szállodát kereste. Ő felajánlotta, hogy elkíséri. Útközben a városról beszélgettek, a nőnek nagyon tetszett, remélte, alkalma lesz, hogy újra leutazhasson, akár hosszabb időre is. Astolfo enyhén bicegett, s ha a meccsre gondolt, fájni kezdtek a harapások szeszélyes rajzolatú sebei. A nő parfümöt használ, illatos, mint a nyári hajnalok, a vékony utca kanyarog, a kövek szabálytalanul illeszkednek egymáshoz, fönt a házak majdnem összeérnek, mintha Nápoly lenne itt! Váratlanul egy zöld gépkocsi fékezett le mellettük, a nő ismerte az integető férfit, beszállt, és elhajtottak. Astolfo arra gondolt, talán soha az életben nem fogja viszontlátni őt. Nem volt felkészülve egy ilyen komoly döntésre, ezért elhatározta, hogy elmegy a szállóba. A nő még nem érkezett meg, leült hát egy nagy bőrfotelbe, és leste a bejáratot. Eszébe jutottak meccs előtti esték; ők, Orlando és ő, Astolfo, egész délután az iskolaudvaron, a pálya majd! – sétafikálnak, felméri a terepet, aztán a fának dőlve némaságba merülnek, s végigjátsszák az egészet; a fa már nem éri el a fényt, a fény apad, de erre jobb kifejezés: a sötétség árad, beszivárog az udvarra, s mivel eddig a fény alsó szélé mint mérőszint kúszott fölfelé a fán, ez megszűnt, az idő is másképp múlt így ... Bródi lép az udvarra, nagyon tud megjelenni, szellősen, lendületesen indul felénk, fehér tornacipője villog, csilingelnek mögötte a kavicsok, s ha zenéről van szó, nem lehet feladni a combokon surrogó farmer rock and rollját; felveti fejét, mosolya ég felé törő madárraj: szia, srácok! Bródi bárhol jelent meg, rögtön a középpontba került, szünetekben beviharzott az öltözőbe, lány létére kiválóan értette a dolgokat: Laci, az ötös balos, tehát jobbra cselez, Pogácsa, ne engedd a hátvédet felfutni! – ám főképp morálisan tett jót a csapatban, buzdított, lelkesített, utálta a reményvesztettséget: minden kitartás! Megnyomkodta az elernyedte izmokat, meglapogatta a begörccsölt vádlikat,

elmagyarázta, mit kell megfeszíteni s hogyan, hogy pl. a tüdőt frissesség járja át, mely aztán átiramlott a vérbe, az izmokba, az agyba, derűs biztonság költözött az emberbe, és ez eloldozta a bent maradt gáncsokat, a viszonzás szándéka szülte rossz feszültséget, a kötények miatti szégyent; az öltözőben, persze, Bródi semleges állapotban dolgozott, nem volt lány, és nem volt Astolfo, nem bújt hozzá, nem mammogott, nem babusgatta, semmi extra! – hiába babrálta Astolfo szeszeregve a térdét, nem vigasztalta, lendületesen járkált a fiúk között, ha okosabb volnál, nem te kerülnél mindig a földre, szólt Astolfónak, és ezzel pikírtté tett minden további nyavalygást, vele volt az igazság. Odalép a fiúkhoz, állát Astolfo vállára ejti, galambként megpihelve cseverészik Orlandóval.

Ha a hasznosságot úgy tekintjük mint eredményesség, akkor Orlando hasznos tagja volt a csapatnak, ha viszont úgy mint részvételt a közös építkezésben, akkor ő volt a leghasznontalanabb: labda nélkül pl. nem szaladt, a labdát nem passzolta le, ő csak a gólvonalon túlra *birt* passzolni, *mindazonáltal* az üres kapu előtt kivárt, megvárta, míg feltápászkodik a kapus, visszavergődnek a védők, nélkülözhetetlennek tartott egy-két cselet, rá kellett ordítani, hogy lőj, lőj, te marha! – te grófff!, vágta hozzá egy meccs közben Pogácsa tehetetlen dühvel, Orlando a f-k nyálcseppjeit törölgetve, sértődötten fordult el, végül mégis rávette magát, hogy visszaszaladjon a felfutó védőkkel, segédkezett a szögleteknél, ami hasznos dolog volt, mert egyszerre tudott fejelni meg látni; gyönyörű volt, Siki körültekintés nélkül törtetett előre, Laci a szokásos modorában zúdult az ellenfélre, egy-egy izom meg-rándult az arcán, aztán Géza betalált, orkán süvölt a lábaimból, ordibálta boldogan, máshonnan! – vigyorgott Pogácsa, ölében már a bolondul hadonászó Gézával, érkeztek a többiek is, kicsi a rakást játszottak, Géza orrát babrálva állt fel a középkezdéshez, kihívón kiáltotta a pálya szélén álló Bródinak: a bombagól az igazi! – mert-hogy Bródi másfajta gólokat szeretett; az ellenfél meg kell hogy értse, magyarázta, fölösleges volna minden igyekezet, nincs és nem is lehet esélyük, a gól, amit be-kaptak, nem a véletlen műve volt, bármennyire akarnak,

loholnak, hisznek: tehetetlenek, és ez a tehetetlenség, áriázott Bródi, nem a számtalan lehetőség közötti kényeszerű választás eredményezte görcsös állapot, nem a helytelenül megválasztott taktika, hanem akadály, fal, szakadék szülte kilátástalanság, nem érezhetnek mást, mint hódolatot a nagyobb tudás előtt! ezért imádta Bródi az Orlandó szemtelen góljait, a sakk-matt állapotokat... Az öltözőben a győzelem utáni ismert hancúr, Orlando persze dúlt-fúlt a gróf miatt, Pogácsa bocsánataért esedezett, Géza a labdával fintáskodott, nevettek Orlandót méregetve, de ő rezzenetlen vette tudomásul a körülötte történő eseményeket, mire az egész tárgyalanná vált, szégyenlősen elhallgattak. Én azért nem haragszom, szólalt meg végül Orlando. Géza váratlanul és hangosan elszelentette magát, na ugye, megmondtam! csapott le Pogácsa; tombolva nevettek, könnyes szemmel dőltek egymásnak, és Bródi megjelenése, arcán a zavar és az igyekezet fintora: nevetne ő is, csak mondják meg neki, min kell nevetni, fokozta a derűt. Hazakísérték Bródit, harsogva énekelték a csapatindulót (ami vicc volt), Orlando talált egy konzervdobozt, kicselezett minden fát, alattomos kánálislefolyót, lerázta a villanypóznákat, persze most sem passzolt, visongva kérlelték, kialakult két csapat, azaz Orlando és a többiek; aztán Bródi kihalászta farmerzsebéből a lakáskulcsot, elbúcsúztak tőle; ők is hazaindultak, egy darabig még együtt, beszélgetve, tehát felnőttesen, érett férfiakként fölülelmedve a dolgokon, frissen halott szavakat használva, ügyetlenül utánozva a szavakhoz tapadt gesztusokat, és megmosolyogták Sikit, aki csókolomot köszönt a magyartanárnak...

Soká érkezett meg a nő. Ön is itt lakik, kérdezte Astolfótól köszönés helyett. Nem, nem, mondta váratlan zavarral, csak szerettem volna elbúcsúzni, lehet, hogy soha többé nem találkozunk. Lehet, mondta a nő kicsit értetlenül. Hát, isten önnel! Isten önnel, asszonyom!

Édesapa költögette, háromnegyed hét, fiam, hangja meleg, mint egy paplan. Az izmok nehezek, tompák, az ólom. Hunyorgó bizonytalansággal lépett a fürdőbe, a tükrőben az arca: arc? Ébreszd magad! A kelleténél több a fény, élesebbek a zajok, szétszórtabbak a tárgyak. A

zuhany alatt beáll majd az egyensúly: sötétség és fény, tisztaság és bizsergés, elérhető *végül*, hogy testünket ne érezzük tehernek. Felébredt, tempósan készülődni kezdett.

A konyhában édesapa jelenléte: fényesen öltözve ült az asztalnál, kávé és illatos cigaretta előtte; köztük a szó: biztatás; talán megérted, így édesapa, legyen bár szó anarchiáról, édesapa nyakkendője férfiasan vékony fazonú, rend a lelke mindennek, a fehér inge feszesen vakított a mellkasán, nincs igazi rendetlenség, a kezelőnek hideg, kemény az éle, ami nem számít, mert az ujjak mozgékonyak és nagyon karcsúk, mert ekkor abban a *rendet* bizonyos következmények kell hogy sújtsák, és akkor ott, a nadrág daliásan a combokon, jog van, a cipők fényesek, és ahol jog van, ott szabadság van, a zokni gömbölyű vonulatai felfutottak a bokán, vagyis a legszebb rend, a zakója még a fogason volt, minden létező törekvése, fiam, a zakó fölött mint egy szép virág a kalap, hogy megvalósítsák, így édesapa, ezt a rendet. Astolfo úgy érezte, nem maradhat tétlen, sietett a fürdőbe, előkotorta cipőit a kád alól, a bőr itt-ott már felrepedezett, de a kényelem és a puhaság, mely lehetővé tette, hogy érezze a labdát, még mindig elsőrangú volt. Igyekezz fiam, szólt édesapa, a kalap már fenn a főn, sziaszia!

A fa hegye beért a fénybe. Az ágak mintha összebújtak volna az éji hidegben, végükben csillogó volt a fény – miszerint a fa, akárha egy születésnap gyertya volna, s ott, hol a torta kezdődik, vonult végig Astolfo, reménnyel és sok-sok kétellyel lelkében.

Némán pakolgatta a könyveit, Bródi váratlanul leült mellé. Astolfo nem szólt, tudta, hogy a szó által lehető lehetne, hogy helyére kerüljenek a dolgok, a köd felszállna – félt az előtűnő tájtól [„szögesdrótok és tankcsapdák!"], inkább elviselte a fullasztó léleki szmogot, nem szól, ha szólni kell. Bródi megmozdult, kicsit feleslegessé téve minden *szópancsolást* – mire a szó, ha mikor elég egy érintés!... Közben észrevétlenül körük sereglett a csapat, és hirtelen és izgatottan és egyszerre kezdtek beszélni. *Aztán* bejött egy fiú, és közölte hidegen, hogy nem lesz meccs, mert ki kell vágni a fát, és ettől *minden hanyatt-homlok megváltozott*...

A fa az udvar sarkában állt. Ők a város jellegzeteségei, kifejezetten kedvelik az ottani talajt és éghajlatot, magasra nőnek, jó magasra, és őszutón, az ágak között fennakadó csókákkal, úgy néznek ki messziről, mint járdaszegélyen bóbiskoló utcaseprők hosszú seprűi.

Astolfóék eleinte *c s a k ú g y* odamentek: kényelmesebb fecsegni, ha az ember nekivetheti hátát egy fának (támaszték), vagy egyszerűen lekuporodik a tövébe. Később *m á r o d a* mentek (támaszpont), és kicsengetéskor, még a diáklépcsőn, daliásan ordították: ki ér hamarabb a fához!? meg hasonlókat. Nem is volt igazi szünet az olyan, amikor nem ücsöröghettek a fa körül.

Lassan letisztult a TÖRZStagság.

Néha Bordás, a tornatanár is megjelent. Élvezték, ha meccsekről mesél, a beavatottak biztonságával, de Astolfót és Orlandót némileg zavarta a meg-megvillantott tanári vértzet: szünet van, szabad heccelődni, óra jön, tanár leszek, akit tisztelünk! És Bordás egyre gyakrabban érkezett, illett átadni a fa melletti kényelmet (szónoki hely), hanyagul letelepedett egy kiálló gyökerre, és pazar lendülettel beszélni kezdett. Természetesen *kívül-állók* is odamehettek, minek okán a TÖRZS felhígult, mi több, a tagok is nyugtalanítóan sokszor azt mondták: megyünk a Bordáshoz! Astolfóék pedig egyik lábukról a másikra állva hallgatták. Szerettek csevegni, de nem csak meccsekről!

Később Bordás visszavonult. Lehullott a hó, a fa körül kemény hócsatákat vívtak, a tornatanár is be-beállt. Aztán *szóltak* neki, hogy a diákok behordják a havat, mire Bordás a szünetekben is tanár maradt, és az öltöző küszöbéről vigyázott a rendre.

Szokatlanul hideg tél volt, és a tavasz, mint vonzó, szeszélyes nő, váratott magára.

Egy nyomasztó nap, dolgozatírás időszakában, órák után, Astolfo és Orlando lement a fához. Hogyan tud élni ez a fa, így, magányosan? – dohogta Orlando. Ahol élni lehet, ott lehet jól is, bökdöste cipője sarkával a fát Astolfo. Orlandóra sandított, majd elmosolyodott, amikor észrevette a szinkronpillantást. Itt minden értelmesebben hangzik, magyarázkodott. Bundás cipőjükbe befolyt a télvízi sár, körbe-körbejárták a törzset, minduntalan

egy-egy hízott tócsába tapicskolva, mert másra figyeltek: a fát nézték, és dobogó szívvel fedezték fel a tavaszt.

A fa kirügyezett, virágzott, levelet hajtott. Astolfóék pedig nemcsak szünetekben, hanem hazaindulás előtt is, a délutáni műsort megbeszélendő, itt gyülekeztek. Ha netalántán valakinek hamarabb befejeződtek az órái, és fontos közölnivalója volt, akkor, kézenfekvő dolog, egy rajzszőggel cédulát tűzött a fára: Siki, gyere a Biki térre, labdát is hozz! vagy: Zsolt, a Burgya sarkon várunk rád! Amikor egyszer Astolfóék egy hetet délután jártak, a fán hosszabb üzenetek jelentek meg. Nagy dolgok *kommanzmanja* volt ez ...

Az történt, hogy az iskolai diáklap visszautasította Astolfo tárcáját, amit a struccokról írt (fiatal biológianárnőjük volt!), melyhez a jobb érthetőség meg a tetszetősség kedvéért egy rajzot mellékelte. Ebbe akadt bele a felelős szerkesztő: ezt a rajzot nem lehet betenni, ez a strucc *Csocsó* tanár elvtárshoz hasonlít! Astolfo megcsinálta még egyszer az illusztrációt, szép színesen, most már valóban a tanárhoz hasonlított, és kiszögezte a fára. Nagy sikere volt.

Másnap reggel sokféle szándékkal feltöltve vonult be az udvarra. Elég a laza-baza élettempóból, barátocskáim! mondta, és karikatúrákiállítás szervezett. Kevés rábeszéléssel elhódította a Diáklap néhány beleváló munkatársát, és prózai szövegeket is kipakoltak. Később, a helyszűke miatt, ezeket inkább felolvasták: kialakult a tízperces novella műfaja. Pályázatot hirdettek: az első szünetben olvastattak fel a pályamunkák, a húszpercesben (az értékelést elhúzó vita követte) az óra alatt megfogalmazott kritikák. A pályadíj, amit szombatonként osztottak ki, tíz darab ropogós perccel volt. A rangos alkotásokat, a *tízperces tízperces-eket* a TÖRZS a törzsön közölte, bárki elolvashatta.

És az érdeklődés nőttön nőtt! Egyre többen kérdezősködtek: mi újság a fánál?, ki volt ma a menő?, ez a szöveg *valójában* kiről szól? – a TÖRZS tagjait pedig irigykedő tisztelet övezte. A tanárok sem maradtak ki; voltak, akik hadd-látom-mit-remekeltetek-itt-hümmögéssel köszöntöttek a fakörüliekre, és merev mosollyal nézeget-

ték a papírfecniket; mások a szertár ablakából, a *Hohl-féle* teleszkópon keresztül meredeztek. Pezsgő élet zajlott a fa árnyékában...

A *vitát* az iskolai lap indította el *Vissza a fára?* címmel. Felületesen, de hátból! Néhány bevezető sor után már a fegyelmen lovagolt, vadul száguldozott, felhívta a figyelmet, hogy becsengetéskor egyesek *még* nincsenek az osztályban, némelyeknek kimutathatóan *romlotta* tanulmányi eredménye satöbbi, végül pedig mintegy mellékesen megjegyezte, hogy Astolfo tehetségesen ír, helyet kaphatna a Diáklap szerkesztőségében. Astolfo tollából rövidesen megjelent a válasz, melyet egy álmos földrajzórán (hát persze!) vetett papírra *Fától fáig* cím alatt. *Nagy port vert fel vele.* A viszontválasz: *Tűzre vele!* egyértelmű volt; megkérdőjelezte a fa-írások értékét, Orlando költészetét szenvelgő pózolásnak nevezte („a fahangú poéta!”), és a kritikus elemzés végén, válaszképp, feltette a kérdést: nem lehetne a fát hasznosabb célokra – lásd a címet! – felhasználni?

Micsoda bicebócaság! – grimaszkodott Astolfo, elolvastván. De Orlandót, aki érzékeny költő volt, keményebben mellbevágta. Az alkotás igenis szenvedés, kaffogta, és elrúgtatott a fához. Ledobta táskáját, leült mellé a porba, hátát dühödt keserőséggel vetette a fatörzsnek. Astolfo a fától csak a kinyúló lábakat látta, és először azt gondolta, Orlando a hátát vakargatja a fának dörgölözve, ám, felállva a meleg lépcsőről és közeledve, lassan elfogta a kétség: *Istenem, ezek zokogó lábak!*

Sűrűsödtek a riasztó hírek, az iskola poros és huza-tos, sokan azon a véleményen vannak, hogy a fa okozza a szelet, próbált *még* viccelődni a TÖRZS. Ez az igazgatóságához is eljutott, és körözüvényben cáfolta meg: a fát valóban ki kell vágni, öreg és balesetveszélyes, ez az oka! Joga van és nem oka!, kommentálta keserűen Astolfo, mentség kinek nem kínálkozik!?

Az Astolfoék osztályát *rendelték ki segédkezni.* Két favágó ügyeskedett: kiszedték a zavaró rajzszögeket, letéptek *néhány* papírlapot (El sem olvassák, bökte oldalba Astolfo a barátját. Egy favágónak nem kell tudnia olvasni! Igen! Kivéve, hogyha olvas.), a kérget babrálva ke-resték a megfelelő helyet. A diákok a tanárok hátánál

álltak, csendesen. A WC-ajtóban lógó délutánosok sunyiztak. És Astolfo látta a fehérre fent vasat, a feszülő mozdulatot, a csapás szabályos körívét. Száztíz fokos, saccolta meg valaki. A száztizedik foknál megdördült a fa, mint az ég vihar előtt. Meleg volt, a levegő annyira mozdulatlan, hogy csak hosszú idő után érezték meg a favágók testszagát. Valahonnan egészen fentről egy levél vált le, szaggatottan, mint vizes szárnyú pillangó hullt lefelé. Astolfo követte, és észrevette a kerengő repülőgépet, arra gondolt, hogy a repülőterek fészkei-e a repülőgépeknek. A zsibbadt-vörös nap a felső emeletet világította meg, az egyik ablak mögött megvillant egy szemüveg.

Újabb körív, újabb falevél. A fa még állt, de már feladta. Kötelet dobtak a csupasz ágakra. Indulhattok! A diákok nem tudták: merre – a tétova kötél úgy nézett ki, mint befejezhetetlen hiperbola. Keményen és óvatosan, gyerekek! – mire elindultak... Hórukk, hórukk! – foszló szövet szakadása szól így! –, rángatták. Astolfo kíváncsi lett Orlandóra, ránézett, és a stabilitást kereső lábakból, az íjként görbülő hátból, a felgyűrt ingujjból, az esés helyét *számítgató* tekintetből megértette: Orlando a feladatra koncentrál, ügyes akar lenni! Nem tudta, mit gondoljon ...

Mint beomló part indult el a fa. Astolfo ismerte az ilyen partot. Az elmúlt nyáron Bródi lehívta a folyóhoz. Kimentek a bokrokon túlra, megnézni a vizet. Bródi lehúzta a cipőjét, hogy megmártóztassa a lábát; a víz olyan messze csillogott, hogy a bedobott kő csobbanását nem lehetett hallani. Ereszkedjünk le! – hívta Astolfót. Amikor közelebb léptek a parthoz, elszállt minden erejük: egy benyúló homokszirten álltak, a semmiben. Négykézláb másztak vissza, Bródi a bokrok ágait markolászva ökre rendezett.

A zuhanás légnyomása felkapta a lehullott leveleket, visszatekert filmen szálltak felfelé... a tekerés megtorpant, majd elindult a helyes irányba, és a levelek betemették a fát, jámborul.

Másnap munkások érkeznek az iskolaudvarra. Felállítják szurokolvasztó masinájukat, és csendes szakértelemmel dolgozni kezdenek. Vastagon leaszfaltozzák az udvart, hogy semmi ne verjen fel port...